

Wieżowce w starożytnym Egipcie

6 lipca 2017

Mógł mieć kilkanaście metrów wysokości i liczyć nawet siedem pięter. Pozostałości po starożytnym wieżowcu sprzed ponad 2,5 tys. lat, wykonanym z cegieł mułowych, odkrył w Tell el-Retaba w egipskiej Delcie Nilu zespół archeologów z Polski i Słowacji.

„Wieżowiec” odkryty przez misję polsko-słowacką mógł wyglądać jak domostwa znane z dzisiejszego Shibam w Jemenie.

Fundamenty odkrytej konstrukcji mierzą ponad 20 m długości i 8 m szerokości. Na podstawie ich grubości archeolodzy szacują, że jej wysokość mogła mierzyć nawet 15 m, co w przybliżeniu oznacza 6-7 pięter. Podobne wieżowe konstrukcje były bardzo popularne w Egipcie od VIII wieku p.n.e. przez kolejne setki lat aż do późnej starożytności, czyli V w.

„Jak najlepiej wyobrazić sobie odkryty przez nas egipski dom sprzed 2,5 tys. lat? Najprościej pojechać do... Shibam w Jemenie. Tam w obrębie starego miasta wznoszą się nadal tradycyjne, wielopiętrowe domostwa z cegły mułowej” – mówi dr hab. Sławomir Rzepka.

„Wieżowiec” w Tell el-Retaba był prawdopodobnie zamieszkaný przez jedną, do zamożną, wielopokoleniową rodzin – przypuszcza dr hab. Rzepka.

„Jednym z powodów budowy takich domów mógł by gwałtowny przyrost liczby ludności oraz trudności w znalezieniu miejsca do osiedlenia. Od czasów największej świetności kraju faraonów w Nowym Państwie (XVI-XI w. p.n.e.) do Okresu Późnego, rozpoczynającego się w VII w. p.n.e., populacja Egiptu zwiększyła się z 3 do 5 mln osóby” – wyjaśnia w rozmowie z PAP dr Rzepka.

Inna teoria łączy pojawienie się domów wieżowych z wysokimi wylewami Nilu – mieszkania na wyższych kondygnacjach byłyby zabezpieczone przez podsikaniem wilgoci. Solidne fundamenty (w Tell el-Retaba grubość ich murów sięga nawet 1,8 metra) tworzyły masywną platform, a pomieszczenia utytkowe znajdowały się wyżej.

Archeolog zwraca również uwagę, że walory obronne takiej konstrukcji były lepsze, niż w typowych domach parterowych. By dosta się do wtrza, trzeba było wspia się po wąskich schodkach. By może obok przeludnienia i chęci posiadania własnego mieszkania Egipcjanie wznosili wielokondygnacyjne konstrukcje również w obawie o własne życie i zdrowie. Trzeci Okres Przejciowy (1070-664 p.n.e.) i Okres Późny (664 – 332 lat p.n.e.) to czasy licznych najazdów na Egipt – zarówno z południa przez Nubijczyków, jak i północy przez ludy azjatyckie, m.in. Asyryjczyków czy Persów.

Polsko-słowacki zespół archeologów pracuje w Tell el-Retaba ok. 35 km na zachód od miasta Ismailija od 2007 r. Wykopaliskami kieruj dr hab. Sławomir Rzepka z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego i dr Jozef Hudec ze Słowackiej Akademii Nauk. Badania prowadzone są pod auspicjami Centrum Archeologii ródziemnomorskiej UW.

Tell el-Retaba była w starożytności miejscem o strategicznym

znaczeniu, z którego można było strzec szlak łączący Egipt z Syropalestyną. Obecnie jest to rozległy pagórek o wymiarach ok. 300 x 600 metrów i maksymalnej wysokości ok. 6 metrów. Przez starożytnych Egipcjan miejsce to nazywane było Czeku, a z „Biblii” znane jest jako Pitom.

Zdjęcie: Jialiang Gao (CC BY-SA 3.0)

Źródło: [NaukawPolsce.PAP.pl](https://www.naukawpolsce.pap.pl)